Warszawa, 29 października 2026 r.

APEL BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ
o opracowanie i wdrożenie kompleksowego, wieloletniego programu
wsparcia modernizacji oświetlenia w Polsce

Szanowni Państwo,

w imieniu branży oświetleniowej, reprezentowanej przez Związek Producentów Sprzętu Oświetleniowego „Pol-Lighting", zwracamy się z apelem o podjęcie działań na rzecz opracowania i wdrożenia kompleksowego, wieloletniego systemu wsparcia modernizacji oświetlenia w Polsce – zarówno drogowego i ulicznego, jak i oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej.

Modernizacja oświetlenia powinna stać się jednym z istotnych elementów krajowej polityki energetycznej, klimatycznej, infrastrukturalnej i rozwojowej. Nie może przy tym oznaczać wyłącznie wymiany tradycyjnych źródeł światła na technologię LED. Współczesne oświetlenie jest ważnym elementem infrastruktury publicznej i cyfrowej infrastruktury miast. Wpływa na bezpieczeństwo, zużycie energii, jakość środowiska i komfort mieszkańców, a jednocześnie może wspierać nowoczesne zarządzanie przestrzenią publiczną.

1. **Potrzebujemy programu modernizacji, a nie pojedynczych projektów**

Polska stoi przed koniecznością szerokiej modernizacji infrastruktury oświetleniowej. Dotyczy to przede wszystkim oświetlenia ulic, dróg, placów i innych przestrzeni publicznych, a także szkół, przedszkoli, szpitali, przychodni, urzędów, obiektów sportowych i rekreacyjnych, dworców, parkingów oraz pozostałej infrastruktury zarządzanej przez jednostki samorządu terytorialnego.

W wielu z tych miejsc nadal funkcjonują rozwiązania technologiczne charakteryzujące się wysokim zużyciem energii, ograniczonymi możliwościami sterowania oraz niewystarczającą jakością światła. Jednocześnie samorządy i zarządcy obiektów publicznych nie zawsze dysponują środkami finansowymi, kompetencjami technicznymi i narzędziami organizacyjnymi pozwalającymi na przeprowadzenie kompleksowej modernizacji.

Potrzebne jest zatem rozwiązanie systemowe, obejmujące cały proces: od diagnozy i edukacji, przez projektowanie i finansowanie, po realizację inwestycji oraz monitoring jej efektów.

2. Modernizacja oświetlenia to inwestycja w efektywność energetyczną

Oświetlenie jest jednym z tych obszarów infrastruktury, w których stosunkowo szybko można osiągnąć wymierne oszczędności energii.

Nowoczesne rozwiązania pozwalają nie tylko ograniczyć moc zainstalowaną, ale również dostosowywać poziom oświetlenia do rzeczywistych potrzeb, redukować moc w godzinach mniejszego natężenia ruchu, sterować instalacją w czasie rzeczywistym, monitorować zużycie energii i parametry jej pracy czy szybko wykrywać awarie. Umożliwiają także integrację oświetlenia z systemami zarządzania budynkami i miastem.

W budynkach użyteczności publicznej dobrze przeprowadzona modernizacja może jednocześnie poprawić warunki pracy i nauki oraz komfort użytkowników.

Energia, której nie trzeba zużyć, jest najtańszą energią. Modernizacja oświetlenia powinna być więc traktowana jako jedno z praktycznych narzędzi realizacji polityki efektywności energetycznej państwa.

3. Oświetlenie uliczne to także bezpieczeństwo i odporność infrastruktury

Znaczenie oświetlenia drogowego i ulicznego wykracza daleko poza kwestie zużycia energii. Prawidłowo zaprojektowana i zarządzana infrastruktura oświetleniowa wpływa na bezpieczeństwo kierowców, pieszych i rowerzystów, funkcjonowanie transportu publicznego oraz możliwość szybkiego reagowania na awarie i sytuacje kryzysowe.

Wobec rosnącej potrzeby wzmacniania odporności infrastruktury publicznej szczególnego znaczenia nabierają rozwiązania umożliwiające jej monitorowanie, sterowanie nią i zarządzanie w czasie rzeczywistym.

Modernizacja oświetlenia ulicznego powinna być więc postrzegana nie tylko jako inwestycja energetyczna, ale także jako element budowania bezpiecznej, nowoczesnej i odpornej infrastruktury państwa i samorządów.

4. Nie wystarczy wymienić opraw na LED

Jednym z największych zagrożeń dla skuteczności programów modernizacyjnych jest sprowadzenie ich do mechanicznej wymiany istniejących opraw na oprawy LED. LED jest technologią, a nie celem modernizacji.

Celem powinno być stworzenie infrastruktury zapewniającej właściwy poziom i jakość oświetlenia, odpowiednią równomierność, ograniczenie olśnienia i racjonalne zużycie energii. Równie istotne są możliwość sterowania, trwałość infrastruktury, bezpieczeństwo użytkowników, ograniczenie emisji światła poza obszar wymagający oświetlenia oraz minimalizowanie jego negatywnego wpływu na środowisko. Nowe rozwiązania powinny również umożliwiać późniejszą integrację z systemami Smart City.

Dlatego publiczne programy wsparcia powinny obejmować profesjonalny audyt, właściwie przygotowany projekt oświetleniowy oraz weryfikację efektów modernizacji. Miarą powodzenia inwestycji nie może być wyłącznie liczba wymienionych opraw.

5. Wiedza musi być częścią programu

Finansowanie inwestycji nie wystarczy, jeśli nie będzie mu towarzyszyć dostęp do rzetelnej wiedzy. Dlatego jednym z elementów proponowanego systemu powinien być ogólnopolski program edukacyjny skierowany do jednostek samorządu terytorialnego i zarządców budynków publicznych.

Gminy, miasta, powiaty i inne jednostki publiczne powinny mieć dostęp do niezależnej, profesjonalnej wiedzy dotyczącej m.in. audytowania istniejących instalacji, przygotowywania programów funkcjonalno-użytkowych, projektowania oświetlenia, wyboru technologii i systemów sterowania, kosztów cyklu życia instalacji, efektywności energetycznej, prowadzenia postępowań zakupowych, stosowania kryteriów jakościowych w zamówieniach publicznych, norm i przepisów technicznych, ograniczania zanieczyszczenia światłem, wykorzystania danych i systemów Smart City oraz możliwości finansowania inwestycji.

Program mógłby być realizowany we współpracy administracji rządowej, samorządów, organizacji branżowych, środowiska projektantów oraz środowiska naukowego.

6. Potrzebny jest dedykowany i przewidywalny system finansowania

Apelujemy o przygotowanie wieloletniego programu wsparcia modernizacji oświetlenia publicznego, obejmującego zarówno infrastrukturę zewnętrzną, jak i oświetlenie wewnętrzne w budynkach użyteczności publicznej.

Finansowanie powinno obejmować cały proces modernizacyjny, a nie tylko zakup urządzeń, a więc: audyt, przygotowanie projektu, zakup i instalację urządzeń, uruchomienie systemu, wdrożenie sterowania oraz pomiary i weryfikację osiągniętych efektów.

Do realizacji programu można wykorzystać środki krajowe i europejskie, programy NFOŚiGW i WFOŚiGW, instrumenty wspierające efektywność energetyczną, preferencyjne pożyczki, mechanizmy ESCO oraz inne instrumenty finansowe dostępne dla JST.

Kluczowe jest przy tym zapewnienie wieloletniej perspektywy i przewidywalności finansowania. Krótkie, pojedyncze nabory utrudniają samorządom odpowiednie przygotowanie większych i bardziej złożonych inwestycji.

7. Program musi obejmować także budynki użyteczności publicznej

Szczególnej uwagi wymaga oświetlenie wewnętrzne. W szkołach, urzędach, szpitalach, bibliotekach, obiektach sportowych czy instytucjach kultury jest ono nie tylko częścią infrastruktury technicznej, ale również elementem środowiska, w którym ludzie spędzają wiele godzin każdego dnia.

Modernizacja powinna więc uwzględniać zarówno oszczędność energii, jak i jakość światła, komfort użytkowników, ograniczenie olśnienia, odpowiednią równomierność, wymagania dotyczące miejsc pracy, możliwość automatycznego sterowania i wykorzystania światła dziennego oraz dostosowanie parametrów oświetlenia do sposobu użytkowania poszczególnych pomieszczeń.

W szkołach i innych placówkach edukacyjnych właściwie zaprojektowane oświetlenie powinno być jednym z elementów tworzenia przyjaznego środowiska nauki.

8. Modernizacja powinna uwzględniać zanieczyszczenie światłem

Odpowiedzialna modernizacja infrastruktury oświetleniowej musi uwzględniać również jej wpływ na środowisko. Jej celem nie powinno być dostarczanie jak największej ilości światła, lecz zapewnienie właściwego światła, we właściwym miejscu, we właściwym czasie i w odpowiedniej ilości.

Nowoczesne systemy pozwalają ograniczać emisję światła tam, gdzie nie jest ono potrzebne, dostosowywać jego poziom do rzeczywistych potrzeb oraz ograniczać emisję w kierunku nieba i obszarów chronionych.

Programy finansowane ze środków publicznych powinny zatem promować odpowiedzialne środowiskowo projektowanie oświetlenia, zamiast koncentrować się wyłącznie na jego parametrach ilościowych.

9. Potrzebujemy dobrych standardów zamówień publicznych

Warunkiem powodzenia programu jest również opracowanie rekomendowanych standardów i dobrych praktyk dotyczących zamówień publicznych w zakresie modernizacji oświetlenia.

Powinny one pomagać jednostkom samorządu terytorialnego prawidłowo określać parametry techniczne i fotometryczne, wymagania jakościowe i dotyczące trwałości, zasady stosowania systemów sterowania, kryteria efektywności energetycznej, koszty cyklu życia, wymagania serwisowe i gwarancyjne, sposoby weryfikacji deklarowanych parametrów oraz zgodność rozwiązań z obowiązującymi normami i przepisami.

Pozwoliłoby to ograniczyć ryzyko wyboru rozwiązań przede wszystkim na podstawie najniższej ceny, bez odpowiedniego uwzględnienia ich jakości, trwałości i rzeczywistych kosztów eksploatacji.

10. Potrzebna jest współpraca międzyresortowa

Skala i złożoność potrzebnej modernizacji wymagają współpracy wielu instytucji. Dlatego zwracamy się do Rządu RP o rozważenie powołania międzyresortowego zespołu ds. modernizacji oświetlenia w Polsce, z udziałem przedstawicieli właściwych ministerstw, administracji publicznej, samorządów, instytucji finansujących, organizacji branżowych oraz środowiska naukowego.

Do pierwszych zadań zespołu mogłyby należeć: diagnoza stanu infrastruktury oświetleniowej w Polsce, oszacowanie potencjału oszczędności energii, identyfikacja barier prawnych, finansowych i

organizacyjnych, przygotowanie modelu finansowania, opracowanie standardów inwestycyjnych i programu edukacyjnego dla JST oraz wyznaczenie mierzalnych celów modernizacyjnych na kolejne lata.

11. Potrzebujemy długofalowej strategii modernizacji oświetlenia

Właściwie zaplanowana modernizacja oświetlenia może przynieść Polsce jednocześnie wymierne oszczędności energii, korzyści ekonomiczne, poprawę bezpieczeństwa i jakości przestrzeni publicznej oraz ograniczenie presji na środowisko. Może również wspierać rozwój kompetencji technologicznych przedsiębiorstw działających w Polsce.

To jeden z tych obszarów transformacji energetycznej, w których efekty inwestycji są bezpośrednio widoczne na poziomie lokalnym – na ulicach, w szkołach, urzędach, szpitalach i innych obiektach publicznych.

Dlatego apelujemy, aby modernizacja oświetlenia została potraktowana jako element strategicznej polityki państwa, a nie jako zbiór rozproszonych, realizowanych doraźnie inwestycji.

Polska nie potrzebuje więcej światła. Polska potrzebuje lepszego światła.

Potrzebujemy oświetlenia efektywnego energetycznie, bezpiecznego, inteligentnego oraz przyjaznego ludziom i środowisku.

ZPSO „Pol-Lighting" deklaruje gotowość do współpracy przy tworzeniu takiego systemu – od diagnozy stanu obecnego i opracowania standardów, przez działania edukacyjne i przygotowanie programów finansowania, aż po wdrażanie rozwiązań i ocenę efektów modernizacji.

Z wyrazami szacunku,

Tomasz Partyka

Prezes Zarządu
Dyrektor Generalny
ZPSO „Pol-Lighting"

O ZPSO „Pol-Lighting"

Związek Pracodawców – Związek Producentów Sprzętu Oświetleniowego „Pol-Lighting" to głos branży oświetleniowej w Polsce, zrzeszający wiodących producentów źródeł światła i profesjonalnego sprzętu oświetleniowego, co stanowi ponad 70% branży. Związek powstał w 2006 roku, a obecnie zrzesza 13 firm,

Związek został utworzony w celu integracji branży na rzecz rozwoju i ochrony rynku oświetleniowego oraz reprezentowania interesów członków w realiach dynamicznie rozwijającej się gospodarki ZPSO „Pol-Lighting" jest zaangażowany w promowanie wydajnego oświetlenia, które przynosi korzyści ludziom

w zakresie komfortu, bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia oraz środowiska. Związek opowiada się za pozytywnym otoczeniem biznesowym i regulacyjnym w celu wspierania uczciwej konkurencji i wzrostu polskiego przemysłu oświetleniowego.

ZPSO „Pol-Lighting" jest członkiem założycielem LightingEurope z siedzibą w Brukseli, organizacji branży oświetleniowej reprezentującej 32 firmy i stowarzyszenia krajowe.

ZPSO „Pol-Lighting" jest członkiem Krajowej Izby Gospodarczej oraz Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej